

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

bağışlanmış küheylân

ROMAN

hildegard
knef

BAĞIŞLANMIŞ KÜHEYLAN

roman

hildegart knef

birinci baskı

e yayınları : 68

Hildegard Knef adı, kitap okuyucularından çok sinemaseverler tarafından iyi bilinir. Berlin’de doğan, savaş yıllarında öğrenime başlayan, küçük yaşta savaşı bütün yönleriyle tanıyan **Hildegard Knef**, savaştan sonra gerek sinemada, gerek tiyatrosunda büyük bir üne kavuştu. Çocukluk çağında günlük tutmaya başlayan ve **Bağışlanmış Küheylan**’ı bu anılarından oluşturan **Hildegard Knef**, bu kitabıyla gerçek bir yazar olduğunu da ortaya koyuyor. İki yıldır Almanyada en çok satan kitaplar listesinden çıkmayan **Bağışlanmış Küheylan / Der Geschenke Gaul** ondan fazla dile çevrilmiş ve her çevrildiği ülkede büyük ilgi görmüştür. David Cameron adıyla tiyatro ve sinema oyuncusu olarak tanınan David Antony Palastanga ile evli olan **H. Knef**’in 8 yaşında bir kızı vardır.

e yayınlari

kitap/yayın/dağıtım
ankara caddesi 13/2 tel: 268142 p.k. 12 - istanbul

BAĞIŞLANMIŞ KÜHEYLAN / Der Geschenke Gaul / hildgard knef'in romanı e yayınlari 68, kapak: richard freiman/k. kaldı yayın hakları: h. knef, 1971, kesim ajans, e yayınlari 1972, dizgi: ece dizgievi, baskı sümer matbaası, cilt: alibaba ciltevi e yayınlari, idare: ankara caddesi 13/2, telefon: 26 81 42, dağıtım: narlıbahçe sokak 29 kat 3, telefon: 27 87 20, kısa yazışma adresi: p.k. 12, istanbul. birinci baskı: şubat 1972.

hildegard knef
BAĞIŞLANMIŞ
KÜHEYLAN

roman

e yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

**Hayat
bağışlanmış
bir
küheylândır
bence**

J. D. Salinger
Teddy

I

DEDEMLE ARAMIZDAKI AŞK

DEDEMIN adı Karl'dı. Orta boylu, çok güçlü görünen bir adamdı. Her zaman dimdik yürürdü. Üstelik seksen iki yaşında intihar ettiğinde otuz iki dişi de tamamı. En hoşuma giden yanı sinirli oluşuydu. Hep de bana sinirlenirdi. Birden parlar, yatıştıktan sonra da yüzü yaz güneşi altında parlayan duru bir su birikintisine dönerdi. Sakin olduğu zamanlar davranışları balık avlamaya çalışan bir ayıninkine benzer, açıkçası sarsaklaşırdı.

Kışın Schöneberg'de, Sedanstrasse'de otururduk. Sedanstrasse Berlin'in bir semtiydi. Çorak, ağaçsız bir yerdi; dedemin burada yaşaması zordu. Hep gezdirirdi beni. Sokakta bana anasonlu şekerler alır, eve döndüğümüzde de bu yüzden kıyamet kopardı.

Büyükannem nazik bir kadındı. Şeker hastasıydı. Dedemi hiç sevmemiş, daha da öte ondan korkmuştu hep. Bu yüzden yaşamı boyunca hep acı çekmişti, Dedem Polonyalıyla Doğu Prusyalı karışımıydı. Ailesinden çok seyrek söz ederdi. Babasının ser-

vetini kumar ve içkide yediğini, annesinin gebeliği sırasında bir sinir krizi geçirdiğini, doğurduğu kızın on altı yaşında çıldırarak, yılın dört ya da altı ayını bir delilerevinde geçirdikten sonra dışarı çıkınca en korkunç öyküleri büyük bir neşe ve zevkle anlattığını ondan öğrenene kadar anamdan emdiğim süt burnumdan gelirdi hep. Dedem mahkeme kararıyla ona vasi tayin etmişler. Bu yüzden de başına gelmeyen kalmamış. Kız bir köprüde yürüdüğü zaman hemen giysilerini üstünden atarmış. Bu yüzden de dedem habire karakollara taşınmak zorunda kalmış. Kuşkusuz kızcağızda köprüler bir saplantı haline gelmiş olacak. Bütün bunları benden gizlemeye çalışıyordu, ama sonunda ondan her şeyi öğrendim. Oysa evde aralarında konuşurlarken bir yandan da uyuyup uymadığımı anlamak için beni gözlerlerdi.

Yaz gelince her şey değişirdi, dedemin Zossen yakınlarındaki kulübesine giderdik. Gerçekten de çok güzel bir evdi bu; dört odası, geceleri üşümesinler diye içinde civcivleri yatırdığımız bir ocağı vardı. Bahçedeki havuza sık sık düşerdim, beni ya dedem ya da dünyada bulunan hiç bir varlığa benzemeyen dev köpeği kurtarırdı. Bahçe çok genişti, dedem burada meyva ağaçları, lahana ve kuşkonmaz yetiştirirdi. Bütün kış yediğim anasonlu şekerlerin yerini yazın elma alırdı. Dedem bana kusuncaya kadar elma yedirir ve Sedanstrasse'nin kışına ancak kustuktan sonra da içimde yeterince kalan elma vitaminiyle dayanabileceğimi söylerdi.

Büyükannem haftanın iki ya da üç günü gelir, cennetimizin düzenini bozardı. Yarı çıplak dolaşmama izin vermez; bana hemen yünlüler giydirir, Karl'a da iç çamaşırlarıyla herkesin yanında dolaşmamasını söylerdi. Elmaları solucanları içeri üşüştürecekti di-

ye tekmeler, geceleri keçimi yatağımın yanında yatır-mama izin vermezdi. Bu arada tavşanım da deliğine kapanarak tavşanlara yakışacak bir hayat sürmeye zorlanırdı. Böylece yaz günlerimizi kadınca bir davranışla düzene sokardı.

Dedem büyükannemi utangaç ve içten bir tavırla karşılar, ama on, bilemedin on beş dakika sonra ilk kıyamet kopardı. Bunun üstüne, başını alır ve homurdanarak lahanalarının yanına gider, kısa bir süre sonra da kızgınlığını unuttur, geri döner, kanepeye oturup büyükannemin pişirdiği kahveyi içerken ona benim inanılmaz bir akıllılıkla söylediğim sözleri anlatırdı. Bu benim en sevdiğim andı, birbirimize duyduğumuz hayranlık aramızdaki altmış yılı yok ediyordu. Yaptığım sakarlık mı, yoksa şeytanlık mıydı, onu bilemiyorum ama büyükannemle dedemin arasında bir anlayış doğmasına yol açacak bu konuşmaları ya yere bir şey düşürerek, ya da bir eşya kırarak yarıda kesiverirdim.

Annem pazar günleri gelirdi. Çalışmak zorundaydı, o sıralar Siemens Elektrik Şirketi'nde sekreterlik yapıyordu. Babam ben doğduktan altı ay sonra ölmüştü, yetimliği çok önemli bir şey sanıyordum. Annem geldiği zaman hep onu tanımamış numarası yapar, eteklerimi parmaklarımın ucuyla tutup açarak önünde eğilip «Nasılsın teyze?» derdim. Büyükannem hemen ağlamaya başlar, benim yaşımda bir çocuk için bunun doğa dışı bir hayat olduğunu mırıldanırdı. Annem gözlerinde yaşlarla beni kucağına alır, büyükanneme bu yakıcı sıcakta bana yünlüler giydirdiği için sitem ederdi. Kavga tam sona ermeden annemin getirdiği armağanı alırken, dedemin gereksiz duygululuk, diye homurdandığını duyardım. Pazartesi günleri annemle büyükannem Berlin'e dönerler, yürek

paralayıcı sözler, bitip tükenmek bilmeyen el sallamalardan sonra büyükbabamla ben, artık karanlık işlerini hiç kimsenin engellemeyeceğini bilen, iki suç ortağı gibi birbirimizi süzerdik. Böylece de pazartesi-leri bahçede gene çıırılçıplak dolaşabilir, büyükanne-min ziyareti sırasında el süremediğim elmaları atıştırmak için büyük bir çaba harcar ve her zamanki gibi yemekten önce de kusardım.

Büyükanne daha zayıflamış ve sinirli olmuştu. Açık gri ve çok güzel gözleri acıyla dolmuş, rengini yitirmişti. Arada bir de bayılıyordu. Bu sıralarda büyükbabam ne yapacağını bilemiyor üstelik kızılıyordu da. Hastahaneye gitmek de istemiyordu. Hep «Biliyorum bir hastahanede öleceğim,» diye bu duygusunu açıklardı. İğne yapılmasına da dayanamıyordu, zayıf gövdesini çok acıtırıyor iğneler. Bu hayata dayanacak hali kalmayınca annem onu hastahaneye yatırdı, büyükanne gerçekten de bir süre sonra hastahane-de öldü. Bu arada beni de Sedanstrasse'de bir yuva-ya vermişlerdi, buradan bütün kalbimle nefret ediyordum. İçlerinde dostluktan başka hiç bir şey bulunmayan sörlerin herkese eşit derecede iyi davranmaları canımı sıkıyor, beni mutsuz ediyordu. Bana bağırsalar, beni azarlasalar daha sevinecektim. Hiç bir oyuna katılmıyor, sörlere ve kendi çaresizliğime saatlerce ağlıyor, dedemi, Zossen'i ve güneşi özlüyordum. Bir sabah annem büyükanne-min artık cennete gittiğini anlattı. Cenaze töreninde ağlamayan tek kişi dedemdi, bu da bana yapılması gereken en doğru şeymiş gibi göründü. Cennetle gözyaşının bir arada bulunması beni şaşırtıyordu çünkü. Üstelik mezarlığa giderken bir kez güldü bile, bunun üstüne annem dedemin her zaman kaba ve adi bir adam olduğunu söyledi.

Annem Siemens'teki işinden ayrılmıştı, «İnsan küçük bir çocuğu yaşlı bir adamla bırakamaz,» diyerek bana daha fazla zaman ayırmak istemiş, Friedrichstrasse de bir tütüncü dükkânı almıştı. Annem o sıralarda çok güzel bir kadındı, dükkâna bir sürü erkek geliyor, yaprak sigarası aldıktan sonra bunları bir kaç adım ötedeki çöp tenekelerine atıyorlardı. Annem bir gün en iyi müşterilerinden birini aldığı sigarayla çöpe atarken yakalayınca yanlış bir işe girdiğini düşündü; büyük masrafa girerek bir şekerçi dükkânı açtı. Ama dükkândaki malın yarısını annemle ben yemiştik. Annem şekerçi dükkânını açtığı sıralarda Herr Fulfestieg'le tanıştı. Astımlıydı, adamın öksürdüğünü taklit ettiğim için az kaldı nişan bozuluyordu.

Düğün günü her şeyden çok dedemi görmekten büyük sevinç duymuştum. Kucağına atlayarak avazım çıktığı kadar bağırdım, «Annem bugün evleniyor.» Bütün heyecanım arasında ufak tefek ve şişmanca bir kadına dikkat etmemiştim. Biraz sonra onu bana Emma Yenge olarak tanıştırdı dedem. İşte bundan sonra düğünün bütün güzelliği yitti benim için. Annem yabancı bir adamla, dedem de yabancı bir kadınlardı şimdi... Annem de bu işten hoşlanmamıştı. Boyuna, «Annemin ölümünden bu kadar kısa zaman sonra bu işi yapsın, ayıp,» diyordu. Suratımı asmış masanın altında oturuyordum, ardından o da sürünerek yanıma geldi; yetişkin bir adamın bir kadını gereksediğini anlattı. Bu sözlerden sonra durumu anlamıştım.

Emma Yenge bir zamanlar Fransa'da ahçılık etmişti, akrabalarımız bundan çok yavaş sesle, gizli gizli söz ediyorlardı. Fransa, genelevler demekti, kötülük anlamına geliyordu, saygı değer bir Alman bu-

nu düşünmemeliydi bile. Emma, dedemden başka herkesle savaşmak zorunda kaldı, ama kadının dik-kati ve iyi bakımı yüzünden dedem kısa zamanda dü-zeldi. Kadın artık dedemin biçimsiz burnundan bile açıkça söz edebiliyordu. Burnu Doğu Prusya'dayken çok sert geçen bir kış mevsiminde soğuktan iyice zarar görmüştü, soğuk havalarda mosmor olur, ara-da bir de atlardı. Bu her zaman söz edilmemesi ge-reken bir konuydu ama şimdi Emma bundan rahat-lıkla söz ediyordu. Dikkat, iyi bakım ve sevgi anlamı-na gelmişti artık dedemin burnu. Uzun bir kararsız-lık devresinden sonra evlenip Zossen'e yerleştiler. Dedemi artık çok seyrek görüyordum. şimdi yaz da kış da birdi benim için. Bir kez o kadar hastalandım ki dedem beni Zossen'e götürmeleri için çok directti. Dedem temiz havanın beni iyileştireceğinden söz ediyordu ama elmalar konusunu hiç ağzına almadı. Emma bana güvercin pişiriyor, her yemekten sonra da beni öpüyordu, bu bana çok çirkin bir davranış gibi görünüyordu, ailemizde sadece Noel, doğum günleri ve yılbaşında öpüşmek adetti, doğum günüm, noel ve yılbaşı ayni haftaya rastladığı için bu tören kısacık öpücüklerle geiştirilirdi. Öpüşmelerinin dışında Emma'yı çok seviyordum, birden hastahaneye kaldırılıp ölünce çok üzöldüm. Mide kanserine yaka-lanmıştı, artık baba demeye başladığım üvey babam da Emma'nın yemek pişirirken sıcak sıcak bunların tadına bakması yüzünden hastalandığını söylediği için uzun yıllar boyunca yemek pişirmeye çok tehli-keli bir iç gözüyle baktım.

şimdi dedem gene yalnızdı, eskiden olduğu gibi yazın gene günlerimizi aynı şekilde sürdüreceğimizi umuyordum. Ne yazık ki dedem babamla kavga etti, babam da aramızdaki bu «içtenliğin» devamını yasak-

ladı. Bir gün okuldan çıkmış eve dönüyordum, birden çantamın üstünde birinin elini duydum, geri dönünce onu gördüm. Yaşlanmış, zayıflamış, saçları da ağarmıştı, ilk kez gözlerinin yaşlı olduğunu görüyordum. Bütün öğleden sonrayı birlikte geçirdik, bana bir de bisiklet aldı. Eve döndüğüm zaman kıyamet koptu, annem dedemin yanını tutuyor, babam da buna karşı çıkıyordu. Bense Zossen'e bisikletle ne kadar zamanda gidebileceğimi hesaplıyordum.

Sonunda dedem köyde yalnız başına yaşamaktan bıkarak Frobenstrasse'de on üç numaralı apartmana yerleşti. Artık büyükanneimin kızkardeşlerinden Hulda Teyzeyle birlikte oturuyordu. Frobenstrasse Nollendorfplatz'ın yakınındaydı, ne ağaç ne de park vardı orda. Yalnız tepedeki tren yolunun ve otobüslerin gürültüsü duyuluyordu. Bugüne kadar o apartmanı seçmesinin nedenini anlayamadım, belki de sürdüğü derbeder hayata kesinlikle son vermek istemişti.

Hulda Teyze'nin bir zamanlar genç olduğunu düşünmek çok zordu. İnanılmaz derecede ufak tefekti; sıskaydı. Çok da sabırlı bir insandı. Hiç kimse Hulda Teyze kadar iyi bir dinleyici olamaz; hiç kimse dizinizi sıyırıp karşınızdakini biraz kendinize acındırmak için avaz avaz bağırmak istediğiniz zaman Hulda Teyze gibi yumuşak ve yavaş bir sesle konuşup sizi sakin ve hoş görürlü olmaya zorlayamazdı. Hulda Teyze böyleydi işte. Karl ona dayanamıyordu, ama her zaman söylediği gibi yanında bir kadın olmadan yaşayamazdı.

Bu apartmanın en iyi yanı sekiz numaralı otobüse bindiğim zaman doğru dedemin evine ulaşmamdı. Üstelik Noel ağacının altında üvey babamla barışmışlardı, ama istemeye istemeye. Bana haftada bir gün

dedemin evinde kalma izni verilmişti yeniden. Hulda teyze insanlardan çok korkardı, kapıya bir göz deliği, iki zincir ve bir sürü anahtar takılmasını istemişti. Karanlık merdivenden uçarcasına çıkıp, eski tip zile basmaktan neredeyse parmağını incittikten sonra içerdan «Kim o ?» diye seslenir, göz deliğinden bakmadan kapının kilidini açmazdı. Böylece elimde çantamla apartmandan içeri dalıverirdim. Dedemin cildi artık eskisi gibi güneş yanığı renginde değildi; gene de sağlık dolu görünüyor, dimdik yürüyor, çok zor koşullar altında geçirdiği günleri unutmuş görünüyordu. Hulda Teyze'ye de bağıırıp çağırıyordu, ama bu davranışları eskisinden daha değışikti, Hulda Teyze her olayın sonunda o sakin sesiyle «Kaar!» diye sitemli sitemli söyleniyordu, gene de yıllar boyunca sürdürmek zorunda kaldığı sıkıntılı evlilikten sonra Dedemin bu davranışları ona çekici geliyordu. Üstelik hiç bir zaman da onu bırakıp gitmek istemiyordu kuşkusuz.

Dedemde kaldığım zamanlar geniş bir kanepede yatardım, kanepenin tepesinde kocaman bir saat asılıydı. Her on beş dakikada bir saat bütün gücünü toplar, ilk on beş dakika dolunca bir, ikinci ve üçüncülerde de ikişer ve üçer kez gök gürlemesine benzer sesler çıkararak çalardı. Saat başında da öylesine korkunç gürültü ediyordu ki bu ancak Kore Operası'nın gonglarıyla kıyaslanabilirdi. Saat çalınca hep kanepeden aşağı düşerdim, oysa dedem iki kişilik yatağında'leş gibi uyurdu. Yatmadan önce her gece yatağın ayak ucuna kocaman ayağının baş parmağıyla altı kez vurur, sonra da sabahları tam altıda uyanmanın en emin yolunun bu olduğunu söylerdi. Hulda Teyze yediden önce kalkmazdı, Dedem de bunun sağlığa çok zararlı olduğunu söyleyip dururdu hep. Saat

yedi oldu mu dedem soğuk suyla yıkanmış, beden hareketlerini yapıp sobayı yakmış, ekmekleri almış, kahveyi de ocağa koymuş olurdu. Sabah kahvaltısı günün en tatlı olaylarından biriydi, dedem yemeklerimizi yiyip bitirdikten sonra gazete tefrikalarını okurdu bize. Hemen hemen her zaman önceki altı tefrikayı kaçırdığım için ya oturduğum yerde uyuklar, ya da ekmeğimi bitirdikten sonra aptal aptal onu dinlerdim. Sonra da beni otobüs durağına götürerek alınca çok salak bulduğu biletçiye benim ne denli önemli bir kişi olduğumu anlatıp, ona bir kaç kuruş da bahşiş vererek beni okula kadar bırakmasını sağlar, böylece de Berlin trafiğini alt üst ederdi. Otobüs-
teki bütün yolcular gizlemeye gerek görmedikleri bir ilgi ve şaşkınlıkla ağızları açık beni seyredерlerdi. Okulun önünde indiğim zaman hem yolculardan hem de kızgın biletçiden kurtulmaktan büyük mutluluk duyardım.

Artık Friedenau'da oturuyorduk. Wilmersdorf tren istasyonunun yanındaki apartmanın çok yakınında bir ayakkabı onarım atelyesi açmıştık. Frobenstrasse'ye yaptığım ziyaretler seyrekleşmişti. Dükkânda çalışmam gerekiyordu. Bundan çok hoşlanıyordum, gene de onarılmış ayakkabıları sahiplerine teslim etmek işi çok ağır geliyordu. Soğuk ve karanlık geçitlerden, kirli avlulardan, ya ilgisiz, ya kızgın ya da neşeyle bana kapıyı açıp arada bir de bahşiş veren bu insanlardan korkuyordum.

Bu arada erkek kardeşim (daha doğrusu üvey kardeşim) doğmuştu. Günlerim çok doluydu artık. Yeni bir dünyayı tanımayı öğrenmiştim, burda dedemin yeri yoktu. Haftalarca onu aklıma getirmiyordum. Yavaş yavaş büyüyor, bu arada da ucundan kıyısından ona boş veriyordum. Değişmemişti, ama benim

değişeceğini ummuştum. Bu yüzden de bana hiç si-
tem etmedi. Bir Noel armağanı yüzünden aramızda
bir çatışma geçti. Sonra birkaç saatliğine birbirimizi
bulduktan sonra yollarımız yeniden ayrıldı. Bir akor-
diyon istemiştum, oysa «Akordiyon göğüs için zarar-
lıdır,» diyerek bana bir kayak takımı almıştı.

Derken savaş başladı, savaşla birlikte de asker
dolu yük trenleri yiyecek karneleri ortaya çıktı. Kom-
şuların oğullarını askere çağırıyorlardı. Dedem yahu-
dilere yaptıklarımızın bedelini ödeyeceğimizi söylü-
yordu. Ardından hava akınları, insanların birbirlerini
aramaları başladı. Herkesin içinde bir umut ışığı da
belirmişti. Dedem bombardımanda ölmedi, ama evi-
miz üç kere bombalara hedef oldu. Birincisinde eş-
yalar, sonunda da her şey, hatta bavullar bile gitti.
Her hava akınından sonra elinde içi kahve ve ekmek
dolu bir torbayla koşar, bodrumda devamlı ağlayıp
dua eden Hulda Teyzeden yakınırdı.

Bir gün de beni kiliseye götürdü. Orada hiç se-
sini çıkarmadan oturarak söylenenleri dikkatle dinli-
yormuşcasına davrandı, oysa dışarı çıktığımızda çok
kızgındı. Hem kendine, hem de «Otuz üçte bir şey-
ler yapması gereken o aptallar» a kızılıyordu. Ne yap-
maları gerektiğini bana anlatmadı. Zaten anlatsa bi-
le bir şey anlamayacaktım ki. Onu memnun etmek
için bir kez parmağımla kuma «Hitler delidir» yazmış-
tım, ama bir daha böyle şeyler yazmamı yasakladı.
Böylece bundan bir daha söz etmedik. Bu demekle
Hitler, savaş, SS ve süt tozunu anlatmak istiyordum.
Sadece beni BDM'e (*) alacakları zaman dedemle
annem büyük bir güçle karşı çıkıp zayıf olduğumu
söyleyerek hastalıklarımı sayıp döktüler.

Dedemin hiç kimseyle hayatı boyunca «erkek

(*) Bund Deutscher Mädchen — Hitler'in Genç Kızlar Örgütü.

erkeğe» konuştuğunu görmedim. Erkeklerden hoşlanmaz, iskambil oynamaz; insanlara yakın olmaktan da nefret ederdi. Tek başına kalmıştı artık. Hulda Teyze kentteki göz yaşı dolu gecelerle dualara dayanamamış, Zehlendorf'taki kederli kızının yanına gitmişti. Annemle kardeşim doktor tavsiyesiyle kentten uzaklaştırılmışlardı, şimdi benim de bir içim vardı. Aslında iç de değildi ya, ileride bundan para kazanacağımı umuyor, kiralık odalarda oturuyordum. Akşamları ya da her pazar dedeme gidiyordum. Ama içimde görevini yerine getiren bir insanın duygularını duyuyordum hep. İçimde unutulana, geçmişteki yaz aylarının özlemini çekiyordum. Bundan artık söz etmek istemiyordum aslında. Burs kazanmıştım. İçim çalışma, öğrenme, savaşı unutma istekleriyle dopdolu. Geçmişteki o güzel yaz mevsimlerine duyduğum özlemin, ayakkabıcı dükkanları, deri kokusu, ve yağsız et haşlamasından kaçmama yardımcı olamayacağını biliyordum. Artık karanlık merdivenden koşarak çıkmıyordum, zil de çoktan bozulmuştu. Kapıya vurunca dedem hemen koşup açardı. Beni beklerken hep neşeliydi, içerde sofrayı kahve, evde yapılmış yağ ve hatta ekmekle donanmış bulurdum. Ama ekmek savaş ekmeğiydi; kara ve hamurdu. Koskocaman yemek masasının başına geçerdik. Ben insanın içine dehşet salan o çalar saatin altındaki kanepenin üstüne otururdum. Tavandan sarkan lamba havlulara sarılıydı, yaralı bir ineğin memesine benziyordu. Önce yemek yemem gerekiyordu. Lokmalarımı çiğnerken konuşmaya başlardı. Yıllar önce, sözlerini anlayamayacak kadar küçük olduğum dönemde bana gençliğini, Mançurya göllerini, kışın atların çektiği bir kızakla son hızla yaptığı yolculuğu anlatmıştı. Gene o devirden, babasının işlerinin bozulmasın-

dan sonra o zengin ve aptal akrabalarının kardeşleriyle kendini yanlarına alarak, tarlada çalıştırdıklarını anlatıyor, köy okuluna gönderdiklerinden söz ediyordu. Hiç bir ayrıntıyı unutmamıştı; akrabalarının evinden Berlin'e kaçtığı gün duyduğu nefret bütün canlılığını koruyordu içinde. Sonra da sık sık mırıldandığını duyduğum Polonya dilinde bir şarkı söylemeye başladılar, ama bu şarkının sözlerini bana asla çevirmedi. Alkollü içkilerden hiç hoşlanmazdı, ama bu şarkıyı söyledikten sonra bir kadeh kırmızı şarap içmek onda alışkanlık haline gelmişti. Sonra da canavar düdükləri ötmeye başlar, dedem de bombardımanda kırılmasın diye camları açıp, sandviç ve bir de termos almadan bodruma inmezdik. Biz aşağı inmeden koridorda bombardımanın başladığını haber veren düdük öter, saldırıya geçen uçaklar gök gürültüsüne benzeyen sesler çıkarır, bazan bombalar yağmaya başladılar. Ama dedem ne kapının dibinde bizi büyük bir kızgınlıkla uyaran Almanlardan ne de tepemizde korkunç gürültüler çıkararak bomba yağdıran Amerikan uçaklarından tedirgin olurdu.

Ruslar şehri işgal ettileri zaman Hitler'e bağlı iki genç Frobenstrasse'de 13 numarayı savunmayı görev bilerek bir gece caddede el bombası patlatınca tanklar evi ateşe tutup yıktı. Ama dedem bundan da paçayı sıyrarak, ateşten yıkılan evin enkazından yırtık bir pantolon, her yanı yanmış terliklerle kaçtı. Saatlar sonra Zehlendorfa geldi. Ben de orada otuyordum. Evdekiler savaş başladığından beri beni görmediklerini anlatmışlar ona. Sonra da Wilmersdorf'a giderek üvey babamı bulmuş. Üvey babam o sıralarda vereme yakalanmış, Her zaman Rusların gelmesi için dua ederken bu kez onlardan nefret eder olmuş.